

ÉN MANN, ÉN ELV, EN HEL SESONG

Oslo, januar 2007

De aller fleste som fisker med flue, syter og klager over hvor skammelig lite de fisker. Hvis de hadde hatt muligheten, ville de fisket mye mer og mange hevder de ville ha fisket hele tiden.

Jeg fikk den muligheten. Eller rettere sagt: Jeg ryddet plass slik at jeg fikk den muligheten. Fra mai til oktober, en gang på første halvdel av 1990-tallet, stakk jeg fra alt og alle for å kunne konsentrere meg om én eneste ting: å fiske uhemmet med flue i en av Norges aller beste ørretelver: Skrukkedalsrenna helt innerst i Skrapdalen.

Når jeg tenker tilbake på det, fortoner det seg fjernt og uvirkelig – nesten som en drøm – og det er kanskje ikke så rart. Det begynner å bli lenge siden. Jeg husker bruddstykker og små detaljer, hva jeg tenkte og følte i tilsynelatende helt vilkårlige situasjoner: vepsen på innsiden av bilruta, lyden av hagl mot teltduken, den blodige presten i hånden til Skyggen, Umbro-shortsen til Reidar, Jesusteppet og den enorme ørreten ved bjørka helt øverst i Akvariet.

I årene som har gått, har jeg brukt så mye under- og overbevissthet på de fem månedene at jeg føler behov for å få noe av det ned på papiret i et forsøk på å ordne inntrykkene, få litt orden i kaos, sette sammen bruddstykkene til et eller annet som forhåpentligvis gir en slags mening. Jeg tror nemlig det ligger noe viktig der et sted. Jeg vet i hvert fall at jeg knakk noen koder det året, skjønnte noen ting om ørret som jeg ikke hadde skjønt før.

På én måte angrer jeg bittert på at jeg ikke skrev dagbok. På en annen måte er jeg glad for friheten det nå gir meg til å fortelle historien som jeg husker den.

Jeg visste fint lite om Skrukkedalsrenna før jeg dro, og med tanke på den dominerende rollen den vesle elva har spilt i mitt indre liv de siste tretten årene, er det skremmende hvor tilfeldig det var at det ble akkurat Skrukka. Jeg hadde selvsagt hørt fra flere mer eller mindre pålitelige kilder at elva skulle være bra, men det hadde jeg hørt om mange elver.

Det var Biff som ble tungen på vektskålen. Min gode venn og læremester hadde, også han ved en tilfeldighet, fisket i elva én formiddag midt i den verste *Ephemerella aurivilli*-tiden en gang på slutten av åttitallet, og mistet det han mente var den største ørreten han noen gang hadde hatt på. Sånt gjør inntrykk. Særlig når det kommer fra verdens sindigste mann. Når Biff hevder at fisken kan ha veid over tre kilo, var den etter alle solemerker nærmere fire.

Jeg husker ikke lenger hva som kom først – om det begynte med at jeg bestemte meg for å bo en hel sesong ved en elv i Norge, eller om jeg først fantaserte om Skrukka, og så fikk det for meg at jeg måtte bo og fiske der en hel sesong. Det betyr ikke så mye nå, men jeg tipper det var en slags kombinasjon. De to tingene bygget oppunder og forsterket hverandre og vokste til noe jeg ikke klarte å stå imot.

Når jeg først hadde bestemt meg for at Skrukkedalsrenna måtte være noe helt utenom det vanlige, og at det var der jeg skulle fordype meg i fluefiske på en måte jeg aldri før hadde vært i nærheten av, benyttet jeg enhver skapte anledning til å helle bensin på bålet. Jeg kunne ikke insistere på å bo i telt i fire og en halv måned ved en elv langt pokker i vold som var sånn middels. Jeg var avhengig av å hausse den opp til å være noe eksepsjonelt, jeg måtte få både andre og meg selv til å skjønne at dette var noe helt utenom det vanlige, og før jeg visste ordet av det, var jeg ute av stand til å skille mellom hva jeg faktisk hadde lest og hørt, og hva jeg hadde funnet på selv.

På ett nivå var jeg smertelig klar over at jeg var i ferd med å bygge opp uforholdsmessig høye forventninger, men jeg klarte bare ikke å la være. Og det kunne jo

hende at elva faktisk var så bra som Biff hadde antydnet. Det var en viss sjanse for at den var alt en fluefisker kunne drømme om. Det var i hvert fall ikke helt utelukket.

Da jeg første gang, i begynnelsen av februar, luftet konseptet for Nora, trodde hun først at jeg spøkte med henne, og så at jeg gjorde det slutt. Så vidt jeg husker sto hun inne på badet i toromsleiligheten i Waldemar Thranes gate og drev med sånt jenter driver med på bad, da jeg, med en flaske rødvin innabords, omsider tok motet til meg og halvveis ropte inne fra sofaen i stua:

«Du, Nora, jeg har tenkt litt på å bo i telt ved en elv til sommeren. En hel sesong, faktisk. Fra mai til oktober.»

Jeg hadde øvd på hva jeg skulle si, hundre ganger inni meg. Likevel hørtes det helt dust ut.

«He-he,» humret Nora inne fra badet: «Og jeg tror jeg går i kloster til høsten.»

«Jeg koddet ikke,» fortsatte jeg. «Jeg har så lyst til å være ved en elv en hel sesong. Og så tror jeg at jeg trenger litt tid for meg selv.»

Det ble helt stille. Så hørte jeg at Nora slapp det hun hadde i hendene, før hun kom stormende inn i stua. Der ble hun stående og se på meg i et halvt minutt med øyne som plutselig var hovne, før hun forsvant inn på soverommet og smalt igjen døra. Det falt henne ikke inn at jeg virkelig hadde tenkt å bo alene i skauen fra mai til oktober og bare fiske – og at det ikke hadde noe med henne å gjøre.

I løpet av vinteren klarte jeg nesten å overbevise Nora om at det ikke var henne jeg rømte fra, men at dette var noe jeg bare måtte gjøre. Jeg tror jeg sa noe sånt som at jeg var møkk lei av å gjøre ting stykkevis og delt, og for en gangs skyld ville gjøre noe fullt og helt (også Nora vet at Ibsen er minst like aktuell den dag i dag), men sannheten var at jeg ikke helt visste selv hvorfor det var så forbannet viktig å bo alene i telt ved en elv en hel sesong. Jeg fikk ikke helt tak på det.

Kanskje var det så enkelt som at verden er stappfull av mennesker som preiker om hva de egentlig burde gjort, hva de *egentlig* har aller mest lyst til å gjøre i hele verden, og at jeg var fast bestemt på ikke å bli en av dem.

I et siste, desperate forsøk på å rettfærdiggjøre meg selv og prosjektet mitt, sammenliknet jeg det med å ta et fire måneders engasjement som frivillig valgobservatør i Guatemala, som Noras høyreiste fetter, Lars-Erik, hadde gjort to år tidligere til stående applaus fra familie og venner. Det var omtrent like dårlig betalt og først og fremst en selvutviklingsgreie, mente jeg. Og hadde jeg, som Lars-Erik, dratt til Quetzaltenango og trukket på meg lyseblå FN-vest, ville alle klappet meg på skulderen og nikket anerkjennende. For en type! Ofre fire måneder av sitt dyrebare liv for å hjelpe de stakkars folka i krigsherjede Sentral-Amerika. Ja, det ville de ha syntes var helt strålende. Fire og en halv måned med fluestang langs Skrukkedalsrenna, derimot, framsto som egoisme i sin reneste form, nærmest en ond handling. Og hvis jeg skulle være helt ærlig, var jeg vel litt enig i at å rave rundt med fiskestang i hånda ikke er det aller mest altruistiske man kan bruke tiden sin på. Det er definitivt ikke veldedig arbeid. Heldigvis har folk som Roald Amundsen og Erling Kagge sørget for at vi har gode tradisjoner for selvsentrert galskap i Norge, og til syvende og sist syntes jeg at jeg slapp relativt billig unna.

